

Annotatie commissie Bestuur, Organisatie, Financiën en Veiligheid

Van: Léon van Koppen
Telefoon: 06-10418033
E-mail: l.vankoppen@griffie.rotterdam.nl
Ons kenmerk: 25bb007920

Aan: Commissie BOFV
Datum : 30 oktober 2025
Betreft : concept- Begroting 2026 en 2e herziening 2025
Vergadering: 6 november 2025

Doel van de bespreking:

De stukken van de concept-Begroting zijn geagendeerd in de commissie BOFV om over de voor de commissie relevante onderdelen van de concept-Begroting 2026 en de 2e herziening 2025 te adviseren. De Begroting is een lijvig document. Met deze annotatie nemen we u met behulp van hyperlinks mee door het document, welke te vinden is op de website

<https://www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/begroting-2026/>

Met [deze brief](#) reflecteert de Rekenkamer op de begroting. Hiermee doet zij haar belofte gestand om u te ondersteunen in het verwerken van informatie uit de financiële stukken van de P&C-cyclus.

Voorgeschiedenis:

Op donderdag 17 juli 2025 is de [Voorjaarsnota 2025 en 1e herziening 2025](#) door de raad vastgesteld. Het college biedt de raad uiterlijk op 30 september van het jaar dat voorafgaat aan het begrotingsjaar de ontwerpprogrammabegroting ter vaststelling aan.

Vanuit de besprekingen over de voorjaarsnota is vanuit de raad de wens geuit om aan de voorkant vanuit het college het (financiële) beeld gepresenteerd te krijgen waarbinnen de begroting opgesteld is. Hierover heeft u brief [25bb006269](#) ontvangen. In deze brief vindt u informatie over de actuele stand van:

- Kosten jeugd lokaal;
- Het resultaat binnen de GRJR (tijdens de voorjaarsnota vaak als "9 miljoen" benoemd);
- De ontwikkelingen in de WMO;
- Actualisatie BUIG;
- Effect meicirculaire op Gemeentefonds;
- Effect CAO-gemeenten;
- Terugbetaling RIM.

De verwachting is dat u op 4 november nog het dan actuele financiële beeld ontvangt.

Op 25 september 2025 heeft u een brief van de Provincie Zuid-Holland ontvangen ([25bb006838](#)).

In deze brief geeft de toezichthouder kanttekeningen/aandachtspunten mee over:

- De spreiding in het resultaat over de jaren;
- Het negatieve resultaat in de voorjaarsnota 2025;
- De ontwikkelingen in het gemeentefonds en de terugval daarin vanaf 2028;
- De vraag om een uitgebreide onderbouwing van de opgenomen besparingen in de jeugdzorg in de begroting 2026.

Te bespreken stukken:

Om digitaal overzicht te generen in het aantal te betrekken stukken is er binnen iBabs een

Onderwerpdossier aangemaakt: [concept-Begroting 2026 en Tweede herziening 2025 RotterdamRaad - iBabs Publieksportaal](#).

Raadsvoorstel etc

- [Belastingverordeningen 2026 en Kadernota Lokale Lasten 2022-2026](#)
- [Raadsvoorstel over vaststelling tweede herziening 2025 en begroting 2026](#)

Te betrekken stukken:

- Ambitiedocument kleine kernen (25bb005469)
- Collegebrief over financiële ontwikkelingen Begroting 2026 en Tweede Herziening 2025 (25bb006269)
- Doorpakken in de Kleine Kernen ambitiedocument voor raadsperiode 2026-2030 (25bb005469)
- Brief Provincie Zuid-Holland over tussenbericht financieel toezicht 2025 (25bb006838)
- Collegebrief over Monitor ICT-Projecten (MIP) (25bb007256 met bijlage)
- Afschrift brief van Provincie Zuid-Holland over Financieel toezicht begroting 2026 (25bb007368)
- Beantwoording technische vragen Begroting 2026 (25bb007616 met bijlagen)
- Wethoudersbrief over raadsmonitor kiezen voor Rotterdam (25bb007626 met bijlage)
- Brief van Rekenkamer over begroting 2026 (25bb007660 met bijlage)
- Beantwoording vragen Verkoelen over Gemeentelijke lasten en betaalbaarheid voor Rotterdammers! (25bb007737)
- Beantwoording vragen Maassen over Effecten van Miljoenennota op Rotterdam (25bb007738)

Mogelijke aandachtspunten:

Algemeen

De Begroting is een instrument conform [artikel 4 van de financiële verordening](#) en is het moment om invloed uit te oefenen op de keuzes voor de komende jaren. Wat willen we bereiken, Wat gaan we daarvoor doen en Wat gaat het kosten, zijn op hoofdlijnen de te beantwoorden vragen.

- Aan de opbrengstenkant zijn er in de voorliggende begroting enkele wijzigingen verwerkt met betrekking tot de lokale lasten welke duidelijk staan omschreven in het [raadvoorstel over vaststellen belastingverordeningen 2026 25bb006556](#). De lokale heffingen staan hier weergegeven. [De lokale lastendruk](#) is gestegen. De [belastingcapaciteit voor 2026](#) is nog niet bekend (NB).

- In het [raadvoorstel](#) worden onder punt 3 een aantal nieuwe kredietvoorstellen voorgesteld.

- Voor de snelle diagonale lezer: [pagina 3 is een samenvatting gegeven van de ontwikkelingen](#).

- [Structureel exploitatiesaldo](#): Het structureel exploitatiesaldo betreft het verschil tussen de structurele lasten (kosten) en de structurele baten (opbrengsten). Indien de begroting niet structureel in evenwicht is, kan de Provincie Zuid-Holland de gemeente onder verscherpt toezicht plaatsen. De ontwikkeling in de omvang van de baten en de lasten in de tijd is hierin belangrijk. U kunt dit ook zien in het [overzicht van baten en lasten](#).

Gezien de rol van een raadslid cf. Gemeentewet kunt u de volgende vragen stellen: Is het structureel exploitatiesaldo meerjarig in evenwicht? Worden reëel begrote structurele lasten gedekt door structurele inkomsten?

Bij de [voorjaarsnota](#) was dit voor het jaar 2026 begroot op 0,9%, nu staat dit voor 2026 op -1,0%.

- [Netto schuldquote](#): Deze tabel geeft snel inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Hierin is een verslechtering te zien ten opzichte van de [Voorjaarsnota 2025](#) (maar ook ten opzicht van de [begroting 2025](#)), door bijvoorbeeld de vaste schulden, welke in miljoenen zijn weergegeven, over de jaren te vergelijken ziet u de schuldontwikkeling van de gemeente Rotterdam. Op de [Balans](#) kunt u in één oogopslag de ontwikkelingen zien per balanspost zoals de vaste schulden (Vreemd Vermogen) maar ook het bezit (vaste activa) en dit eventueel vergelijken met het [zelfde beeld in de begroting van 2025](#).

- [Reserves](#): Bij de [Algemene Reserve](#) ziet u in 2025 een onttrekking van € 87.728, - x 1000; klik hiervoor op het wolkje aan het einde van de regel. In de [voorjaarsnota](#) was dit een bedrag van € 45.074, - x 1000. Waarmee de Algemene reserve kleiner wordt om risico's af te dekken.

- [Weerstandvermogen en risicobeheersing](#): Het [weerstandvermogen](#) heeft zich positief ontwikkeld en zit net boven de norm van 1. De hieraan ten grondslag liggende risico inschatting is van groot belang, zie hiervoor [de tabel onder risico's](#). Door op de pull-down aan het einde van de regel te klikken krijgt u een uitleg over de inschatting van het betreffende risico. Door deze tabel te vergelijken met [dezelfde tabel uit de voorjaarsnota 2025](#). Aandacht hierbij voor de aangepaste inschatting op kans en effect en de daarbij horende verklaring.

- Het investerend vermogen van de gemeente Rotterdam is hoofdzakelijk ondergebracht in de [RIM](#). Door dit beeld naast de [begroting 2025](#) te leggen ziet u snel de ontwikkelingen. Hierbij is de ontwikkeling van cilinder 4 het bekijken waard. Door op het tekstwolkje aan het einde van deze regel te klikken ziet u de groei van deze cilinder die ieder jaar een grotere toevoeging verlangt als gevolg van investeringen met een tekort in de dekking van de lasten in cilinder 1 en 2. Het totale verloop van de reserves kunt u vinden in [dit](#) overzicht. Kunt deze tabel beter niet vergelijken met de [begroting 2025](#).

- In het [overzicht met bijstellingen](#) ziet u de belangrijkste bijstelling met daaronder de toelichting./ Het verdient de aanbeveling om bij de voor u relevante onderwerpen de bijstellingen te bekijken op de tab "Financiën" per programma, hier worden ook de toelichtingen gegeven. Alle "Ramingsbijstellingen vermijdbaar" zijn te beïnvloeden middels een amendement. U kunt een makkelijk overzicht creëren door met de [excel](#) bijvoorbeeld 1 jaar te selecteren.

- Op de pagina [Grondslagen](#) kunt u teruglezen welke basis voor het opstellen van de begroting is gebruikt. Dit is dus exclusief de effecten van de [miljoenennota 2026](#) en de [septembercirculaire gemeentefonds 2025](#).

- De wijkplannen (Jaar Actie Plannen) 2025 staan [hier](#) opgenomen.

BOFV

Inspreekmoment

Op [15 oktober](#) vond het inspreekmoment voor de begroting plaats. De wijkraad Vreewijk vroeg onder andere aandacht voor de wijkhubs en voor flexibiliteit in de begroting voor de wijken (zie p.2 van de [inspreekbijdrage](#)).

Monitor ICT Projecten

In de Monitor (Rapportage april 2025 t/m september 2025) wordt aangegeven dat actieve bijsturing op tijd en risico's voor de ICT-projecten ADIDAS/Thomas DUP en RAVE (Rotterdamse Aanpak Vervanging e-Suite) noodzakelijk is om binnen de kaders te blijven.

In het project ADIDAS is het risico gelegen in de implementatie in één keer op 1 december 2025 en de technische uitdagingen daarbij. Bij het project RAVE (Rotterdamse Aanpak Vervanging e-Suite)

is de oorzaak o.a. de te late oplevering van software en dat de oplevering grote restpunten kende waardoor er niet getest kan worden. De leverancier van de technische infrastructuur is Dimpact. In de begrippenlijst, maar ook in de concept-Begroting 2026 op [pagina 221](#) kunt u zien dat Dimpact een vereniging is c.q. een verbonden partij, waarvoor jaarlijks circa 1,8 miljoen aan lidmaatschap wordt betaald en over 2024 een verlies boekte van 2,3 miljoen. Meer details hierover zijn te vinden in het [jaarverslag](#) van Dimpact.

Voor de lopende investeringsprojecten ADIDAS (kosten programmteam à € 607.390, -), GREAT (verschil tussen 41 en 43,6 miljoen) en RAVE ("Om de software op orde te brengen, is deze investering vergroot, mede door geld vanuit het CDT" red. Concernteam Digitale Transformatie.) zijn opgevangen vanuit bedrijfsvoeringsbudgetten. Details over deze ruimte in bedrijfsvoeringbudgetten ontbreken. In de [concept-Begroting 2026 – vervanging ICT](#) ziet u geen bijstelling van het bestaande krediet, dit na een neerwaartse bijstelling in de [Voorjaarsnota 2025](#). In de concept-Begroting 2026 wordt uw goedkeuring gevraagd voor [11.6 miljoen aan nieuwe vervangingsinvesteringen](#).

Relevante openstaande moties en toezeggingen

25bb007175 Kockelkoren ea	GroenLinks	Transparante keuzes voor toekomstbestendig vastgoed
22bb007551 Biljoen	GroenLinks	Leesbaarheid van de begroting Zie ook p.12 van de brief van de Rekenkamer (onder 'tot slot')
25bb005670 Van Campenhout	BIJ1	Intermediair bedrijfsbureau
25bb004727 Soytekin	DENK	Tijd voor zekerheid, Rotterdam geeft haar mensen vastigheid
24bb007752 Van Wifferen	D66	Veiligheidsbeleid beter in beeld Zie ook p.2/3 van de brief van de Rekenkamer en motie 24bb008510

25bb005586	Voorjaarsnota 2025- Kadernota	B.J. van Rij (Wethouder)	De wethouder zegt toe, naar aanleiding van het betoog van het lid Coşkun, in het voor het najaar van 2025 aangekondigde voorstel voor een nieuwe inrichting van de P&C-cyclus, om een kadernota (brief) mee te nemen in het palet aan oplossingen. Dit ook ter bespreking in de COR. Zie brief 25bb007497
24bb007420	Concept-Begroting 2025 - Bespiegeling financiële positie	B.J. van Rij (Wethouder)	De wethouder stuurt nog in deze raadsperiode een bespiegeling op de financiële positie op de lange termijn (na 2030) aan de raad.
25bb006877	Jaarverslag Ombudsman – tijdige betrokkenheid keuzes schaarste	C.J. Schouten (Burgemeester)	De burgemeester brengt de door de commissie geuite behoefte om tijdig betrokken te worden bij keuzes in het kader van schaarste, onder de aandacht van het college.

25bb004485	Jaarstukken 2024 – is werken bij Rotterdam leuk?	B.J. van Rij (Wethouder)	De wethouder komt, naar aanleiding van vragen van het lid Tak over het ziekteverzuim en het lid Kind over uitstroom van jonge ambtenaren, nog terug op de vraag 'is werken bij Rotterdam leuk?', zodat er in de commissie een breed gesprek over werkgeverschap gevoerd kan worden.
25bb006878	Jaarverslag Ombudsman–POK-gelden	B.J. van Rij (Wethouder)	De wethouder komt schriftelijk terug op de vragen van het lid Roskam (Leefbaar Rotterdam) over de POK-gelden
25bb003825	Onderzoek mogelijke fraude SO – Capaciteit Ombudsman meldingen	B.J. van Rij (Wethouder)	De wethouder gaat het door het lid Roskam (Leefbaar Rotterdam) gevraagde gesprek met de ombudsman voeren over of zij voldoende capaciteit heeft voor de behandeling van meldingen

Technische vragen en toezeggingen

De technische vragen worden op vrijdag 17 oktober 2025 voor 12.00 uur beantwoord.

Het college reageert in één integrale brief op nog openstaande vragen en toezeggingen vanuit de commissies, die betrekking hebben op de concept-Begroting 2026. Deze brief wordt op maandag 10 november 2025 voor 12.00 uur verstuurd.

[Het gehele behandelproces is op de themapagina terug te lezen.](#)

Overige relevante informatie

- Collegebrief over Prioriteringsagenda Handhaving ([25bb005218](#))
- Collegebrief over VRR Halfjaarnota 2025 ([25bb007455](#))
- Collegebrief over Beheersverslag deelnemingen 2024 ([25bb007437](#))
- Afdoening toezeggingen Van Rij over 213 a onderzoeken – planning 2026 ([25bb007834](#))
- Collegebrief over Monitor ICT-Projecten (MIP) okt 2024-mrt 2025 ([25bb003881](#))

Werkwijze met betrekking tot moties en amendementen:

Een amendement is een wijziging van het ontwerpbesluit waarbij het idee is dat het ontwerpbesluit dusdanig geamendeerd wordt zodat de strekking helder is en daarbij ook de relevante tabellen de programma's worden gewijzigd. Het aanpassen van het raadsbesluit wordt daarna zo snel mogelijk vormgegeven. Zie hiervoor de formats in de bijlage. Wilt u vooraf technisch advies inwinnen over een amendement of een motie, dan kunt u daartoe contact opnemen met de betreffende commissiegriffier. De commissiegriffiers zijn u hierbij graag van dienst.

Raadsbehandeling

Op dinsdag 11 november 2025 vindt de raadsbehandeling plaats. De intentie is om de behandeling van de concept-Begroting op 1 dag te laten plaatsvinden. De stemmingen over de moties en amendementen en de raadsvoorstellen zullen naar verwachting plaatsvinden op donderdag 13 november 2025. De vergadering op 11 november duurt tot uiterlijk 00.00 uur.

Bijlage 1 Format moties en amendementen met een financiële wijziging op het ontwerpbesluit in de P&C-cyclus

Ter voorbereiding op de concept-voorjaarsnota treft u onderstaand technische informatie over financiële moties en amendementen en hoe u deze vorm moet geven. Zoals weergegeven in de artikelen 44 en 47 van [Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad 2022](#).

De commissiegriffiers zijn u graag van dienst bij het technisch adviseren over moties en amendementen. Als u hiervan gebruik wilt maken, dan is het verzoek om daar tijdig contact over op te nemen met de commissiegriffier.

Na de beraadslagingen wordt eerst over amendementen en daarna over moties gestemd. De stemvolgorde van de amendementen en de moties wordt bepaald op basis van volgorde van het moment van indienen en verstrekkendheid: bij twee moties/amendementen van gelijke strekking wordt er eerst gestemd over de meest verstrekkende motie/amendement.

Algemeen

- Amendementen dienen voor (balans neutrale) overhevelingen tussen programma's en wijzigen het ontwerpbesluit.
- Financiële moties betreffen één programma.
- Moties kunnen ook niet financieel zijn (bv verzoek om een plan/onderzoek in een bepaalde richting).
- Een motie betreft niet een concreet besluit en heeft geen directe juridische betekenis maar wel een politieke betekenis.

Technische vereisten amendement

- Noem de programma's en de bedragen. Geef hierbij aan hoe groot de verhoging (baten of lasten, niet beide) en verlaging van de (lasten of baten, niet beide) moet zijn.
- Een amendement dient dekkend te zijn (+ en – even groot).
- De dekking dient met deze wijziging in het alleen voorliggende ontwerpbesluit uitvoerbaar te zijn.

Technische vereisten financiële moties

- Geef concreet aan binnen welk programma, product of activiteit het budget dient te worden verhoogd en waar het budget precies binnen hetzelfde programma dient te worden verlaagd (de dekking). Met concrete bedragen.
- Dit dient dekkend te zijn.
- De dekking dient uitvoerbaar te zijn.

FORMAT (FINANCIELE) MOTIE

Ieder raadslid heeft het wettelijke recht om moties in te dienen, werkwijze conform artikel 44 van het reglement van orde van de gemeenteraad van Rotterdam 2022. Een motie is een korte en gemotiveerde verklaring over een onderwerp waarmee een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken. Wijze van indienen van een motie: Een motie moet ter vergadering, om in behandeling genomen te kunnen worden, schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend na een duiding in de vergadering.

Raadsvergadering d.d.:	
Onderwerp/Agendapunt	
De gemeenteraad van Rotterdam, gehoord de beraadslaging, - overwegende - van oordeel dat* - van mening dat* * Keuze maken	
De gemeenteraad: - verzoekt het college van b&w* - roept het college van b&w op* - dringt aan* - spreekt uit* - nodigt uit* - constateert* en gaat over tot de orde van de dag. * Keuze maken	<u>Technische vereisten financiële moties</u> • Geef concreet aan binnen welk programma, product of activiteit het budget dient te worden verhoogd en waar het budget precies binnen ditzelfde programma dient te worden verlaagd (de dekking). Met concrete bedragen. • Dit dient dekkend te zijn. • De dekking dient uitvoerbaar te zijn.
Ondertekening en naam: (art 44 RvO: één naam is verplicht)	

FORMAT AMENDEMENT

Ieder raadslid heeft het wettelijke recht om een amendement in te dienen, werkwijze conform artikel 47 van het reglement van orde van de gemeenteraad van Rotterdam 2022. Een amendement is een voorstel tot wijziging van een ontwerpverordening of ontwerpbesluit, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen.

Raadsvergadering d.d.:	
Onderwerp/Agendapunt:	
Besluit de voorjaarsnota als volgt te wijzigen:	<u>Technische vereisten financieel amendement</u> • Noem de programma's en de bedragen. Geef hierbij aan hoe groot de verhoging (baten of lasten, niet beide) en verlaging van de (lasten of baten, niet beide) moet zijn. • Een amendement dient dekkend te zijn (+ en – even groot). • De dekking dient met deze wijziging in het alleen voorliggende ontwerpbesluit uitvoerbaar te zijn.
Toelichting:	
Ondertekening en naam: (art 47 RvO: één naam is verplicht)	